

Scenariusz warsztatów dla dzieci. Moje Prawa i Moje Obowiązki. O Konwencji Praw Dziecka z Dziećmi

Warsztaty: 3x 45 min.

Grupy: ok 25 osób

Koordynatorzy projektu:

Anetta Gibała-Dayet - absolwentka historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, pedagog. Współpracuje z Łódzkim Uniwersytetem Mody. Lektorka języka angielskiego. Współrealizator projektu „Frankofonia”, promującego kulturę francuską w Polsce. Sekretarz polsko – francuskiej Fundacji Inicjatyw Kulturalnych „Brikabrak”

Karolina Marczak – socjolog, filolog języka angielskiego. Od 2003 roku lektorka języka angielskiego dla dzieci. Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci i Młodzieży „OKNA”. Pomysłodawczyni i realizatorka projektów dla dzieci realizowanych w ramach stowarzyszenia: „Kolorowe Lekcje”, „Wielokulturowość i tolerancja.”

CZĘŚĆ I

Zapoznanie się. Napisanie imion. Pogadanka z dziećmi na temat znajomości ich praw.

1. Przedstawienie dzieciom 8 praw i 8 odpowiadającym im obowiązków na ilustracjach. Krótkie omówienie praw i obowiązków z dziećmi. (prawa są nierozłączne z obowiązkami i td.)

- **Prawo do godności i szacunku** -obowiązek szanowania siebie i innych
- **Prawo do życia i rozwoju** – obowiązek akceptowania tempa rozwoju innych dzieci.
- **Prawo do ochrony przed dyskryminacją** - obowiązek akceptowania odmienności innych.
- **Prawo do wypowiedzi, wolności myśli, sumienia i wyznania** – uznawanie prawa innych do posiadania odmiennego niż moje zdania i swobodnego wyrażania go.
- **Prawo do ochrony przed agresją i zaniedbaniem** – nie stosowanie przemocy , agresji wobec innych.
- **Prawo do ochrony prywatności** - obowiązek szanowania prywatności innych
- **Prawo do nauki** – obowiązek sumiennej nauki i rozwijania swoich zdolności
- **Prawo dziecka niepełnosprawnego** – obowiązek pełnej akceptacji dzieci niepełnosprawnych.

CZESC II

Zabawy i ćwiczenia z kartami prezentującymi wszystkie prawa i obowiązki

Odnajdź parę

Dzielimy D. na dwie drużyny jedna dostaje ilustracje z prawami, druga z obowiązkami. Zadaniem D. jest jak najszybciej odnaleźć swoją parę.

Zdobywcy praw i obowiązków

Dzielimy D ponownie na dwie grupy. Grupy siadają w znacznej odległości , twarzami do siebie, w linii ciągłej. Jedna drużyna jest drużyna „obowiązków”, druga jest drużyną „praw”. D z kartami praw mają za zadanie zdobyć jak najwięcej obowiązków. Zadaniem ich jest wypowiedzieć, po kolei na głos dany obowiązek wtedy Dziecko z drużyny przeciwnej wstaje i przynosi je i wręcza osobie wypowiadającej. Drużyna wygrywa gdy wszystkie „obowiązki” zostaną zdobyte Następnie zmiana drużyn i kart.

Zabawa w chowanego

Ponownie dzielimy D na dwie drużyny. Typowa zabawa w chowanego jedna drużyna chowa prawa i obowiązki, zadaniem drugiej jest je odnaleźć i nazwać i połączyć w pary. Zmiana drużyn.

Wyścigi

Dwie drużyny. Organizujemy wyścigi. Dzieci ustawiają się w wzdłuż w dwóch rzędach, równoległe do siebie. Naprzeciw każdej z drużyn stawiamy krzesła. Na krzesłach kładziemy karty.

Prowadzący wydaje polecenie np.: Idź do kart radosny. Pierwsze osoby z drużyn zaczynają wyścig. Zadaniem ich jest podejść do kart na krzesłach w radosny sposób wziąć kartę z krzesła odczytać głośno, następnie położyć pod krzesło i wrócić w podobny sposób. Taką rundę musi wykonać każdy z zawodników. Wygrywa drużyna, która skończy jako pierwsza

Prowadzący zmienia polecenia co runda np.: Podejdź do kart z szacunkiem, delikatnie, na paluszkach, śpiewając, tańcząc itd.

Zabawa w aktora

Dzielimy klasę na grupy dwuosobowe. Zadaniem każdej grupy będzie odegranie ilustracji jaka z kart wskaże prowadzący reszta klasy odgaduje jakie to jest prawo czy obowiązek.

CZESC III

Szczegółowe omówienie 2 wybranych praw i obowiązków Zabawy i ćwiczenia z 2 wybranymi prawami i obowiązkami

Po zakończeniu zabaw i ćwiczeń dzieci wykonują ilustrację do danych praw i obowiązków

1.PRAWO DO GODNOSCI I SZACUNKU – OBOWIAZEK SZANOWANIE SIEBIE I INNYCH

-Prezentacja prawa

-Tekst

- **Rozmowa** (na temat pojęć szacunek i godność (co oznaczają te pojęcia dla nich, co to znaczy szanować siebie, czy szacunek jest ważny, dlaczego etc).

-**Zabawy, ćwiczenia:**

Nadanie godności

Dzieci upiększają, kolorują swoje imiona na wizytówkach. Wszystkie karteczki z imionami kładziemy na stole w rzędzie. Kolejno podchodzą po 2 osoby, wyszukują wizytówkę partnera i oficjalnie „nadają mu godność” przyczepiając wizytówkę, uroczyście i radośnie odczytując jego imię, ściskając dłoń, poklepując po ramieniu. Dzieciom została nadana godność przez inne dzieci. Teraz osoby, które przeszły „ chrzest” z szacunkiem do siebie i nadanego im imienia np. przechodzą po bagnie, płyną, wychodzą z psem na spacer, jadą na rowerze a pozostałe dzieci biją im brawo.

Pralka

Dzieci ustawiają się równolegle w dwóch prostych liniach, twarzami do siebie. W grupie odnajdujemy kilka osób, które są faktycznie lub będą smutne. D w rzędzie odgrywają rolę pralki do prania. D smutny wchodzi między dwa rzędy dzieci. Zadaniem „pralki” jest tak wyprać smutasa – zrobić wszystko by ten po wypraniu(przejściu między rzedami dzieci) poczuł się wyprany czyli szczęśliwy (dzieci w rzędzie mówią miłe rzeczy, rozśmieszają, głaszczą, chwalą itd.)

Serduszko

Naklejamy dzieciom na plecy papier wycięty w formie serduszka. Zadaniem dzieci jest podejście do dowolnego kolegi lub koleżanki i napisanie im czegoś miłego na serduszku.

2.PRAWO DO ŻYCIA I ROZWOJU - OBOWIAZEK SZANOWANIA TEMPA ROZWOJU INNYCH DZIECI.

-Prezentacja prawa

-Tekst

- **Rozmowa** (co oznacza prawo do rozwoju?, dlaczego się różnimy, mamy różne tempo działania, czy to dobrze czy nie?)

-**Zabawa :**

Pantomima-Kim chcę być w przyszłości? (Dzieci po kolei starają się pokazać kim chciałyby zostać w przyszłości, a reszta odgaduje)

-**Ćwiczenie** (rysunek „Jak widzę siebie za 10 lat”)

3.PRAWO DO OCHRONY PRZED DYSKRYMINACJA - OBOWIAZEK AKCEPTOWANIA ODMIENNOSCI INNYCH

-Prezentacja prawa

-Tekst

-Rozmowa(co to jest dyskryminacja?, dlaczego nie wolno nam dyskryminować innych?)

-Zabawa:

Ktokolwiek

Wywołanie dzieci do wspólnego uczestnictwa w ćwiczeniu w następujący sposób:

Ktokolwiek ma rodzinę w innym państwie niż Polska podchodzi i krzyczy: "ja mam"

Ktokolwiek widział kiedyś osobę o innym kolorze skóry podchodzi i krzyczy: „ja widziałem.”

Ktokolwiek ma ciemne włosy podchodzi i krzyczy: "ja mam"

Ktokolwiek nosi okulary podchodzi i krzyczy: „ ja noszę” itd.

Ostatnie twierdzenie brzmi:

Ktokolwiek uczęszcza do szkoły nr...podchodzi i krzyczy "ja chodzę"

Świat na różowo

Prowadzący mówi dzieciom jak ważna rolę w świecie stanowi różnorodność i odmienność

Wspólnie z dziećmi budujemy historyjkę o „różowym świecie”

W różowym świecie, każdy był taki sam. Wszystko było różowe, był tam tylko jeden różowy kolor. Był tylko jeden rodzaj jedzenia-różowe jedzenie, także wszyscy jedli w tym samym czasie różową zupę, następnie różowe naleśniki z różowym nadzieniem i popijali różowym kompotem. Nie było w różowym świecie dziewczynek ani chłopców tylko były różowe dzieci, które wszystkie razem wyglądały tak samo. Wszyscy chodzili do takich samych różowych szkół w takie same różowe dni wszyscy śpiewali różowe piosenki, uczyli się z różowych książek i grali w różowe komputery....

Piłeczki

Prowadzący trzyma w reku nieprzezroczystą torebkę, w której znajdują się dwie piłeczki tego samego kształtu, jednak innego koloru- zielona i białą. D nie wiedza co jest w torebce. Każdy z nich wkłada kolejno rękę do torebki dotyka piłeczek i nic nie mówi kolegom. Gdy wszyscy dotknęli nauczyciel pyta co jest w środku worka i czy te dwa przedmioty różnią się od siebie. Następnie wyciąga piłeczki i pokazuje że jednak coś je różni, pomimo iż są takie same.

Stajemy w dużym kręgu. Prowadzący bierze zieloną piłeczkę podaje w prawo i mówi: „ Różnie się od ciebie bo.... „ Dzieci podają piłkę sobie z rąk do rąk i powtarzają. W lewą stronę kręgu P. podaje białą piłeczkę i mówi:” Jestem do ciebie podobny bo...”

Ludziki

D lepią ludziki z plasteliny według własnego uznania. Na koniec pracy łączymy ludziki za ręce w jeden wspólny krąg.

4. PRAWO DO SWOBODNEJ WYPOWIEDZI, WOLNOŚCI MYŚLI, SUMIENIA I WYZNANIA - UZNAWANIE PRAWA INNYCH DO POSIADANIA ODMIENNEGO ZDANIA I SWOBODNEGO WYRAŻANIA GO.

- Prezentacja prawa
- Tekst
- Rozmowa (czy wszyscy zawsze musimy się zgadzać?, czy znamy ludzi o innych wyznaniach, jakich?)
- Zabawy i ćwiczenia

Obraz za oknem

Jeden Prowadzący wychodzi z połowa grupy z klasy. Pozostała grupa siada na dywanie i obserwuje. Jedno dziecko kolejno jest wpuszczane do klasy ma za zadanie spojrzeć przez okna i opisać co tam widzi. Tak kolejne dzieci za drzwi do końca. Prowadzący w klasie zapisuje te komentarze. Odczytanie zapisanych wypowiedzi-jeden obraz-różne spojrzenia.

Zabawa lustrzana

Jeden z dzieciaków staje naprzeciwko całej grupy i wykonuje różne gesty (co fajnego się wydarzyło, wyklaskuje rytm, tupta itd.) zadaniem całej grupy jest wykonać lustrzane odbicia zachowań jakie widzą.

Kwiatek

Dzielimy dzieci na 4 grupy rysujemy duży kwiatek z płatkami i środkiem (płatków tyle ile dzieci w grupie) w płatkach dzieci rysują coś charakterystycznego tylko dla nich (cos co lubią, mają lub nie mają tylko oni w tej grupie). Każde dziecko rysuje swoją rzecz w danym płatkach i podpisuje imieniem W środku znajdujemy wspólna rzecz dla całej grupy rysujemy ją i podpisujemy imieniem każdego.

5. PRAWO DO OCHRONY PRZED WSZELKIMI FORMAMI PRZEMOCY, ZANIEDBANIEM – NIE STOSOWANIE PRZEMOCY I AGRESJI WOBEC INNYCH, POKOJOWE ROZWĄŻYWANIE KONFLIKTÓW.

- Prezentacja prawa
- Tekst pt. *Kłótnia*
- Rozmowa (dlaczego ludzie bywają agresywni, napastliwi i jak my możemy reagować na agresję?, Jak zwykle wyrażam swoją złość?)
- Zabawa

Agresorki i Pozytywki

Dzieciaki siedzą w dwóch rzędach na przeciw siebie, w jednym rzędzie **Pozytywki** w drugim **Agresorki**, które robią złe miny, są niezadowolone i złe. **P** mają za zadanie „rozbroić” **A** poprzez np. słowa: „widzę że jesteś zły, musiało cię coś bardzo zdenerwować”, poprzez miny i gesty, etc. Grupa **P** staje się coraz liczniejsza i silniejsza w przeciąganiu **A** na swoją stronę.

- Ćwiczenie rysunkowe :

Zatruwacz nerwów

Dzieci myślą przez chwilę o kimś kto w ostatnim czasie bardzo je zdenerwował, następnie rysują tą osobę w taki sposób jaki chcą, np.; z wykrzywioną twarzą, czerwonymi włosami , szpiczastym nosem, etc, mogą swobodnie wyrazić całą swoją złość w tym rysunku.

Następnie rozmawiamy z dziećmi jak się teraz czują, czy coś się zmieniło w ich stosunku do narysowanej osoby?

6. PRAWO DO OCHRONY PRYWATNOŚCI I OBOWIĄZEK SZANOWANIA PRYWATNOŚCI INNYCH

- **Prezentacja prawa**

-**Tekst.....**

-**Rozmowa** (co to znaczy prywatność? Czy wiem, że nikt obcy bez mojej zgody nie ma prawa dotykać mojego ciała, szperać w moim plecaku, jeśli nie czuję chęci nie muszę też np. opowiadać o swoich przeżyciach)

- **Scenki** (odgrywane w małych grupach)

1. Na przerwie zauważasz jak kolega z klasy szpera w twoim plecaku. Jak zareagujesz?.

2. Jesteś sam w domu, ktoś dzwoni do drzwi. Obcy mężczyzna mówi, że chce przeprowadzić kontrolę urządzeń gazowych i czy możesz go wpuścić. Co powiesz i co zrobisz?

3. Idziesz ulicą i nagle zatrzymuje się obok ciebie samochód. Kierowca pyta cię jak dojechać do znanej ci ulicy. Kiedy zaczynasz mu tłumaczyć nagle bierze cię za rękę i proponuje byś wsiadł z nim do samochodu i pokazał mu drogę. Co powiesz?

i tu by sie przydała jeszcze jakaś wesoła zabawa;;;;

- Ćwiczenie rysunkowe.....

7. AKCEPTACJA I POSZANOWANIE ODMIENNEGO TEMPORA ROZWOJU I NAUKI INNYCH.

-**Prezentacja prawa**

-**Tekst.....**

-**Rozmowa** (zapoznanie dzieci z faktem, że są kraje w których dzieci nie mogą się uczyć bo muszą pracować i zarabiać na przeżycie,)

-**Zabawa-**

Pantomima

(jedno dziecko pokazuje co chętnie robi, czynność która dobrze mu idzie np. pisanie, liczenie, ćwiczenia fizyczne itd., pozostałe dzieci starają się odgadnąć tą czynność ; następnie dziecko przedstawia czynność, umiejętność z którą ma problemy, pozostałe dzieci odgadują)

-**Ćwiczenie rysunkowe** (rysunek na jednej stronie: co umiem dobrze robić czego się dobrze nauczyłem, na drugiej stronie: co robię jeszcze słabo, nad czym potrzebuję popracować)

WIENIEC

8. PRAWA DZIECKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO

-Prezentacja prawa

-Tekst

-**Rozmowa** (czy znacie kogoś niepełnosprawnego w rodzinie, na podwórku? Czy wiecie że ludzie niepełnosprawni mają często niezwykle rozwinięte szczególne umiejętności np. często ludzie niewidomi mają doskonale rozwinięty zmysł dotyku co powoduje, że są świetnymi masażystami, a niesłyszący tak świetnie rozwinięty zmysł obserwacji że potrafią odczytywać co ktoś mówi z samego ruchu warg. Czy wiecie że odbywają się zawody sportowe i igrzyska paraolimpijskie niepełnosprawnych.

- **Zabawa**

Spróbujmy poczuć –Rekrutujemy ochotników, którzy chcieliby wczuć się przez chwilę w rolę niepełnosprawnego- z zawiązanymi oczami, z unieruchomionymi rękami, niesłyszący ze stoperami. Po paru minutach opowiadają jak się czują, czy coś poza tą jedną cechą się zmieniło, czy jestem taki jak inni, czego ewentualnie potrzebowali by od innych dzieciaków. Pozostałe dzieci wymyślają w co możemy się bawić z niepełnosprawnymi dziećmi.

-**Ćwiczenie rysunkowe** (rysujemy wybrany temat..... ale! – ustami, stopą lub z zamkniętymi oczami)